

ÜLILÜHIKESTE OPTILISTE IMPULSSIDE DIFRAKTSIOON AJALIS-RUUMILISES KÄSITLUSES

P. Piksarv¹, P. Bowlan², H. Lukner¹, M. Lõhmus¹,
R. Trebino² ja P. Saari¹

¹Tartu Ülikooli Füüsika Instituut

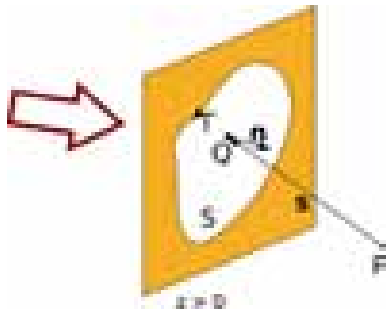
²Georgia Institute of Technology, USA

Täppisteaduste Sügiskool, 1. nov 2009

- Difraktsiooni äärelaine teooria – difraktsiooni alternatiivne käsitlus
- Valguse elektrivälja otsene mõõtmine fs -lise ajalise ja μm -lise ruumilise lahutusega
- Eksperimentide tulemused ja lihtsamate difraktsiooniprobleemide simulatsioonid femtosekundiliste laseriimpulssidega

Difraktsiooni äärelaineteooria

- Matemaatiliselt ekvivalentne Fresneli-Kirchhoffi difraktsiooniteooriale
- Young (1802), Maggi (1888), Rubimowicz (1917), Miyamoto ja Wolf (1962)

Fresnel-Kirchhoff

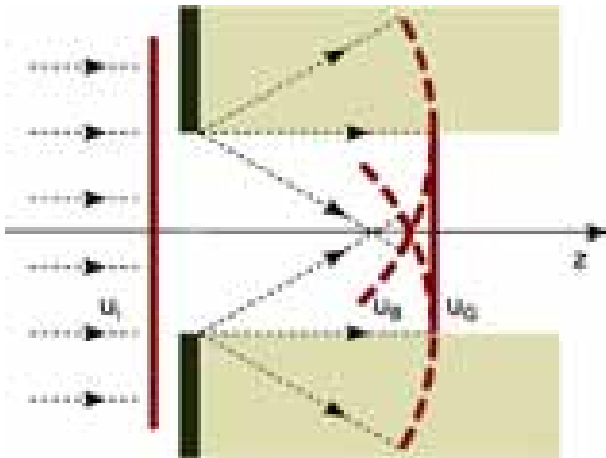
$$U(P) = \iint_S \vec{V}(Q, P) \cdot \vec{n} dS$$

Äärelaineteooria

$$U(P) = \sum_S F_j(P) + \int_{\Gamma} \vec{W}(Q, P) \vec{l} d\Gamma$$

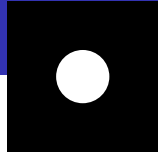
Ülilühikeste impulsside difraktsioon

- Difrageerunud laine = „geomeetiline laine” + „äärelaine”

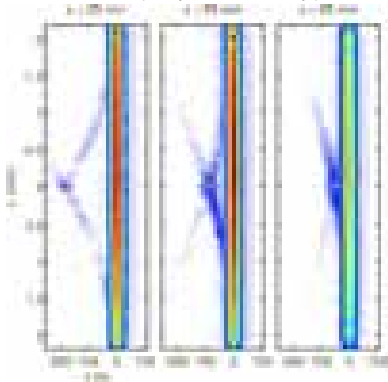

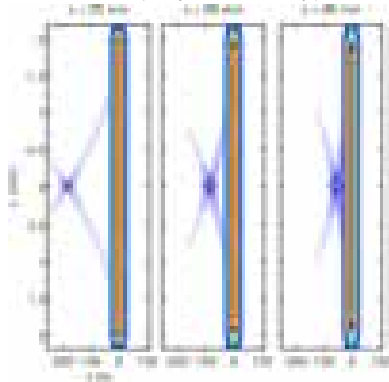
Difraktsioon ümmarguselt avalt (4,4 mm)

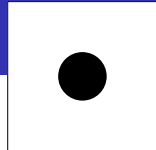
Mõõdetud $|E(x, y = 0, t)|$

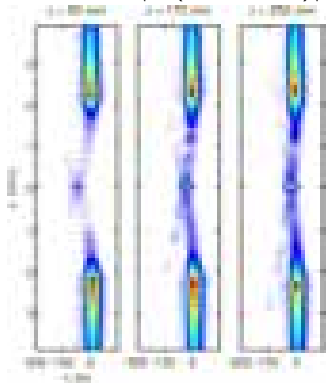
Arvutatud $|E(x, y = 0, t)|$

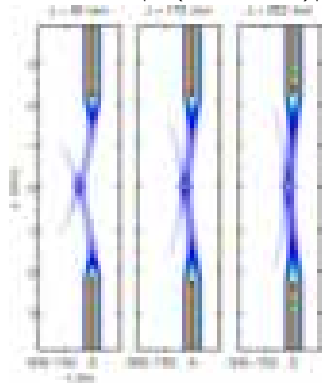
Difraktsioon ümmarguselt kettalt (4 mm)

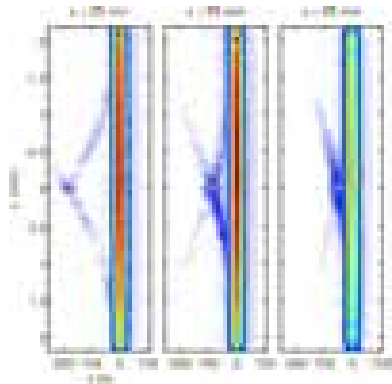
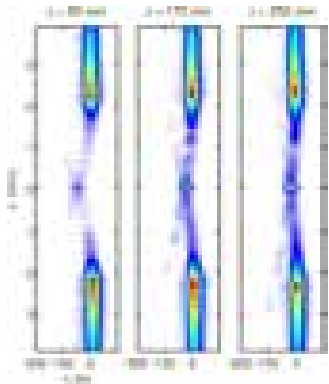
Mõõdetud $|E(x, y = 0, t)|$

Arvutatud $|E(x, y = 0, t)|$

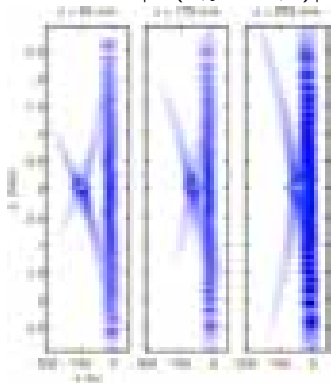

Arago–Poissoni täpp

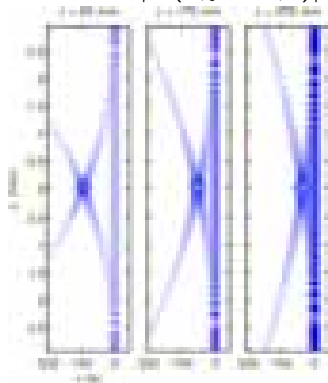

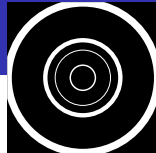

Mõõdetud $|E(x, y = 0, t)|$

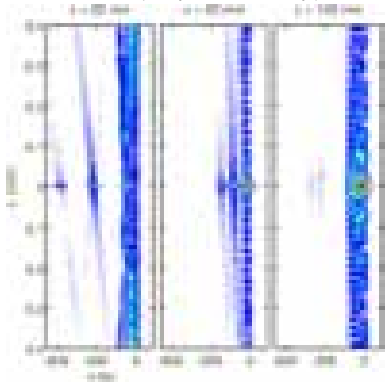

Arvutatud $|E(x, y = 0, t)|$

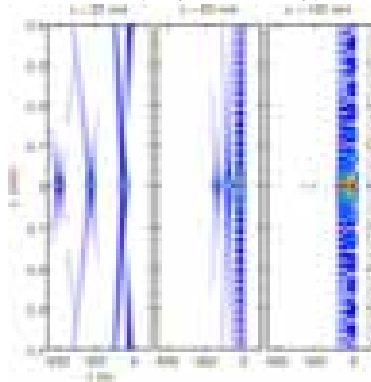

Mõõdetud $|E(x, y = 0, t)|$

Arvutatud $|E(x, y = 0, t)|$

- Mitte väga laialdaselt tuntud difraktsiooni äärelaineteooria on osutunud kasulikuks ja intuiitseks vahendiks lühikeste impulsside difraktsiooni mõistmisel.
- Teadaolevalt on esmakordselt registreeritud difrageerunud ülilühikeste laseriimpulsside lainevälja ajalise-ruumilise lahutusega.
- Spektraalsel interferomeetrial põhinev SEA TADPOLE on uus ja paljulubav meetod keerulise ajalise ja ruumilise struktuuriga impulsslaineväljade uurimisel.